

ЗМІСТ

Позачергове засідання
(Понеділок, 31 серпня 2015 року)

Прийняття Постанови “Про попереднє схвалення проекту
Закону “Про внесення змін до Конституції України
щодо децентралізації влади” ...2

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

*Сесійний зал Верховної Ради України
31 серпня 2015 року, 11 година 25 хвилин*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги, шановні журналісти, шановні запрошені! Повідомляю, що наразі консультації продовжуються, тому початок роботи засідання переноситься на 12 годину. Хочу вам сказати дуже важливу річ... *(Шум у залі)*. Прошу не коментувати мої слова, а слухати уважно повідомлення.

Історія подібних конфліктів мала різні розв'язання. Хочу сказати, що в залі є різні позиції з приводу Конституції, але ніхто не може знати кінцевої правильної істини. Є єдина істина, з якою погодяться тут усі: і брати, з якими ми разом стояли на Майдані, і брати, з якими стояли на передовій в зоні АТО, що планка відповідальності є достатньо високою — не допустити за будь-яких умов протистояння між людьми, які пліч-о-пліч змінювали нашу країну. Ми не дамо втіхи ні злочинцям з “Опозиційного блоку”, ні Путіну бачити тут, у залі, протистояння!

О 12 годині ми розпочнемо засідання. Кожен матиме можливість висловити свою позицію, проголосувати так, як підказує йому його переконання, його совість. Я впевнений, ми всі маємо високе відчуття відповідальності перед країною, один перед одним. Пленарне засідання пройде гідно і відповідально, до чого я закликаю своїх побратимів, своїх колег по парламенту.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

(Після перерви)

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги, шановні представники громад, шановні колеги народні депутати, шановні присутні, шановні запрошені! Перед тим, як розпочати наше засідання, прошу провести реєстрацію. Будь ласка, вставте свої картки *(У залі скандують: Ганьба!)*.

Увімкніть систему “Рада” для реєстрації народних депутатів.

У сесійній залі зареєструвалися 320 народних депутатів. Позачергове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги народні депутати! Протягом відпускнуго періоду між засіданнями відбулась трагічна подія: на 48-му році пішов з життя наш колега народний депутат України Ігор Єремеев. Він був інтелігентною, розумною, освіченою людиною, який незалежно від політичних поглядів викликав повагу. Ця трагедія є великою втратою не лише для його сім’ї, дітей, рідних, друзів, близьких, а й для українського парламенту. Я прошу всіх колег народних депутатів України вшанувати світлу пам’ять Ігоря Єремеева хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання)

Дякую.

Шановні колеги, прошу вашої уваги! Є ситуація, яка потребує нашого обговорення *(У залі скандують: Ганьба!)*. Колеги, звертаюся до тих, які знаходяться в сесійній залі і поза нею, ви можете висловити свою позицію не скандуванням “Ганьба!”, а професійно.

Жодне рішення в житті нашої країни не давалося легко. Сьогодні ми стоїмо перед історичним рішенням, яке дозволить провести зміни, омріяні багатьма в нашій країні. На балконі

сесійної зали знаходяться представники органів місцевого самоврядування, люди, які кожного дня служать громадам, займаються щоденними проблемами кожного громадянина України.

За 24 роки ми не змогли зробити в Україні систему (владу), яка повністю належала б українському народу. За ці роки було побудовано централізовану, корумповану країну, в якій людина завжди відчувала дискомфорт. Сьогодні ми маємо прийняти історичне рішення, потрібне для подальшого руху європейських змін, змін до Конституції в частині децентралізації влади, на підтримку яких потрібно 226 голосів. Потім протягом кількох місяців будемо вести дискусії щодо впровадження цих змін і прийматимемо рішення, на підтримку якого потрібно 300 голосів.

Шановні друзі, вперше зміни до Конституції отримали знак якості від Венеційської комісії, самої авторитетної структури. Проте сьогодні дуже багато неправди покладається на те, щоб зупинити процес децентралізації України. Я розумію, що в цьому не зацікавлені олігархи, чиновники. Тому що в нашій країні саме навколо чиновників обертається життя. А я, як і мільйони українців, хотів би, щоб все оберталось навколо інтересів громадян.

Тут, у цьому залі, є багато людей, які представляють органи місцевого самоврядування. Хіба ми не для того прийшли в парламент, щоб передати людям владу, не проводити монополізації політичного життя лише лідерами політичних партій?

Шановні друзі! Від нашого рішення залежить, якою буде Україна. Важкі рішення приймаються непросто. Я про це казав вчора в ефірі на телеканалах, про це кажу і зараз. Те, що ми маємо сьогодні зробити, назавжди зупинить рабство українського народу перед його величністю чиновником. Влада належатиме людям! *(Оплески)*. Україна буде незалежною, суверенною, єдиною, заможною державою!

Наведу лише одну цифру. На сьогодні структура нашої економіки, надбання кожного українця, середній/малий бізнес, незалежний клас займають 12–14 відсотків. Водночас у розвинутих

країнах середній/малий бізнес в структурі економіки має 80 відсотків. Можливо, досить обслуговувати олігархів. Потрібно вже сьогодні починати обслуговувати людей. Це є нашим завданням.

Шановні колеги! Децентралізація — це не якась чудо, яке сьогодні відбудеться і завтра можна нічого не робити. За владу, за місцеве самоврядування, за економіку потрібно боротися щодня. Децентралізація створить такі умови, в яких кожна громада матиме свої фінанси, свої можливості. Людям набридло трястися розбитими дорогами, про що ви щодня говорите з цієї трибуни, набридло працювати зранку до світанку і отримувати копійки, набридло, що чиновники, яких призначають з Києва, багато речей сьогодні не роблять, набридла корупція, з якою потрібно нещадно боротися. Саме децентралізація є системним внеском у наш європейський розвиток.

Тепер хочу сказати декілька слів щодо начебто присутності нісенітниць в проекті змін до Конституції, про яку говорять. Ідеться про особливості статусу. Шановні друзі, жодного слова про особливий статус у проекті змін до Конституції України немає. Там записано, і ви можете перевірити кожне моє слово, що особливості здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей визначаються окремим законом. Для кого є незрозумілим те, що коли Донбас буде звільнено, війська і сепаратисти будуть відведені, будуть потрібні певні особливості для відбудови Донбасу. Я переконаний, що це всі розуміють. Ми не маємо права піддаватися неправдивим аргументам, зупиняти децентралізацію. За кожну реформу потрібно боротися! Потрібно боротися за вільну, незалежну, унітарну Україну, за право територіальних громад на самоврядування, на повноцінну владу. Я вважаю, що це буде одним із найважливіших рішень нашого парламенту.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати! Розпочинаємо розгляд питання порядку денного.

Вашій увазі пропонується розгляд проекту Закону “Про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади” ([№2217а](#)). Згідно зі статтею 159 Основного Закону України законопроект про внесення змін до Конституції України розглядається Верховною Радою України за наявності висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Відповідно до висновку Конституційного Суду від 30 липня 2015 року, який вам був розданий, положення законопроекту №2217а визнано такими, що відповідають вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Перед тим, як відповідно до Регламенту запросити до слова представника Президента у Верховній Раді Степана Івановича Кубіва, хочу, шановні колеги, звернутися до вас. Ми маємо різні політичні погляди на реформи, але я хотів би, щоб ми тримали себе в руках, показали всій країні справжній парламентаризм, не принижували поваги до народних депутатів, яких обрали люди, не демонстрували тут, у цьому залі, неповагу до українського народу. За кожну реформу треба боротися. Я переконаний, що за цю реформу нам ніколи не буде соромно. Це справжня європейська реформа!

Запрошую до слова представника Президента України у Верховній Раді народного депутата України Степана Івановича Кубіва (*Шум у залі*).

Будь ласка, Степане Івановичу, виступайте з місця.

КУБІВ С.І., представник Президента України у Верховній Раді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія “Блок Петра Порошенка”). Шановний український народе! Шановний пане Голово! Шановні колеги народні депутати! Сьогодні українське суспільство вимагає якісних та ефективних

змін до Основного Закону України, які мають сприяти досягненню визначеної у чинній Конституції мети, пов'язаної з прагненням розвивати, зміцнювати демократичну європейську соціальну та правову державу. Конституційна реформа є найважливішою реформою за все існування нашої держави.

З метою реалізації положень вашій увазі пропонується проект Закону “Про внесення змін до Конституції щодо децентралізації влади” (№2217а) від 15 липня 2015 року, схвалений 26 червня 2015 року Конституційною комісією та внесений Президентом України до Верховної Ради України як невідкладний. Верховна Рада 16 липня 2015 року своєю постановою включила до порядку денного другої сесії даний законопроект і направила до Конституційного Суду України для одержання висновку щодо його відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України. Конституційний Суд у своєму висновку визнав вказаний законопроект таким, що відповідає зазначеним вимогам Конституції України. Найважливішими положеннями законопроекту є:

Перше. Центральні органи влади передають повноваження на рівень громади. Громада є первинною та водночас головною одиницею в системі адміністративно-територіального устрою країни.

Друге. Інститут голів державних адміністрацій ліквідується. Передбачається утворення виконавчих органів місцевого самоврядування, які ефективніше представлятимуть, реалізовуватимуть спільні інтереси територіальних громад району та області.

Третє. Для нагляду за додержанням Конституції та законів України органами місцевого самоврядування пропонується в районах і областях ввести інститут префектів. Вони не розпоряджатимуться бюджетними потоками та фінансовими ресурсами місцевого рівня, а здійснюватимуть переважно наглядові функції.

Стосовно окупованого Донбасу. Проектом лише припускається, що особливості здійснення місцевого самоврядування в окремих адміністративно-територіальних одиницях Донецької та Луганської областей визначатимуться окремим законом.

Разом з тим, чи потрібно голосувати за конституційні зміни щодо децентралізації? Суперечки навколо проекту змін до Конституції все більше нагадують діалог між глухим і німим. Реформу децентралізації одні бачать, як спробу приховати змову з Путіним щодо особливого статусу Донбасу, як зраду інтересів України на користь зовнішніх агентів-контролерів, як спробу протягти зміни до Конституції під час фактично воєнного стану та ще й без референдуму, інші кажуть, що реформа дасть поштовх до розвитку всіх куточків України, але Путін буде дуже незадоволений в разі її впровадження. Давайте розберемо та спростуємо міфи, які сьогодні обговорюються щодо прийняття рішення.

Чи отримують “ДНР” та “ЛНР” особливий статус. У проекті змін ніяких особливих статусів для “ДНР” та “ЛНР” немає. Там записано: “Особливості здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей визначаються окремим законом”. Це пункт 18 розділу XV “Перехідні положення”. Відповідно до запропонованих змін особливий статус матиме лише місто Київ як столиця України (пункт 16 частини першої статті 92). Особливості місцевого самоврядування не дадуть шансу наділити окремі райони Донбасу надмірними повноваженнями, тому що самоврядування може діяти лише в рамках Конституції і законів України.

Які саме особливості місцевого самоврядування в східних районах? Насамперед — гарантія контролю з боку представників держави за дотриманням Конституції і законів України (*Шум у залі*). Це норма здорового глузду, яка дозволить державі ефективно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степане Івановичу.

Для співдоповіді слово надається голові профільного комітету Руслану Князевичу.

Колеги, сьогодні всі виступи будуть з місця.

Будь ласка, Руслане Петровичу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія “Блок Петра Порошенка”). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Я лише нагадаю про те, що постановою Верховної Ради України від 16 липня 2015 року №622 одночасно було включено до порядку денного сесії законопроект №2217а про внесення змін до Конституції, внесений Президентом як невідкладний, і направлено до Конституційного Суду України для одержання висновку щодо його відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Оскільки парламент визначив такого роду законопроект для розгляду в Конституційному Суді як невідкладний Конституційний Суд 30 липня ухвалив відповідне рішення і надав висновок на відповідність зазначеного проекту змін до Конституції вимогам статей 157 та 158 Конституції України. Після того, як згаданий висновок Конституційного Суду надійшов до парламенту, за дорученням Голови Верховної Ради він був переданий для невідкладного розгляду до Комітету з питань правової політики та правосуддя, до предмету відання якого належить дане питання.

Наш комітет 26 серпня на своєму засіданні розглянув зазначений висновок Конституційного Суду та констатував (хочу одразу сказати, що відповідно до Закону “Про Регламент Верховної Ради України” комітет уповноважений давати правову оцінку виключно висновку Конституційного Суду, а не самому законопроекту, оскільки під час підготовки зазначеного законопроекту до розгляду для можливого включення до порядку денного сесії комітет вже давав конкретний висновок щодо його відповідності вимогам відповідних статей) таке:

Конституційний Суд України дійшов висновку, що законопроект відповідає вимогам частини першої статті 157 Конституції України, оскільки запропоновані ним зміни не передбачають скасування чи обмеження прав і свобод людини, громадянина та не спрямовані на ліквідацію незалежності чи порушення територіальної цілісності. На момент надання висновку Конституційного Суду

України в Україні не введено воєнного або надзвичайного стану. Тому в цій частині цей законопроект є таким, що не суперечить частині другій статті 157 Конституції України.

Відповідно до частини першої статті 158 Конституції України Конституційний Суд встановив, що Верховна Рада України восьмого скликання протягом року законопроект не розглядала та протягом строку своїх повноважень не змінювала положень статей Конституції України, до яких пропонується внести зміни. Тому в цій частині він відповідає вимогам Конституції України.

Отже, згідно з висновком Конституційного Суду України від 30 липня 2015 року проект Закону “Про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади”, яким пропонується внести зміни до: пунктів 29, 30 частини першої статті 85, пункту 16 частини першої статті 92, частини першої статті 106, статей 118, 119, пункту 5 статті 121, статей 132, 133, 140, 141, 142, 143, 144, частини першої статті 150, назви розділу IX, а також до розділу XV “Перехідні положення”, відповідає вимогам статей 157, 158 Конституції України.

Згідно з частиною п'ятою статті 49 Регламенту Верховної Ради Верховна Рада може розглянути питання і прийняти рішення про попереднє схвалення законопроекту відповідно до статті 155 Конституції України за умови, що такий законопроект за висновком Конституційного Суду відповідає вимогам статей 157, 158 Конституції України і щодо його положень Конституційний Суд не висловив жодних застережень.

Враховуючи викладене, а також положення статті 149 Регламенту, комітет рекомендує Верховній Раді прийняти поданий Президентом України як невідкладний проект Закону “Про внесення змін до Конституції щодо децентралізації влади” (№2217а) від 15 липня 2015 року.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, передбачаються виступи від фракцій (Шум у залі).

До слова від фракції Радикальної партії запрошується народний депутат України пан Шухевич. Будь ласка.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Нас сьогодні ставлять перед вибором: децентралізація чи посилення авторитаризму в Україні. Я не буду дуже наголошувати на так званій децентралізації, ви це бачите очевидно. Панове, нам сьогодні кажуть про унітарну державу, українську мову як державну, і водночас вимагають імплементувати Мінські угоди в нашу Конституцію. Що це?

Перше. Ми не можемо їх імплементувати в Конституцію, бо зміни до Конституції в умовах війни (ми воюємо з Росією) не можна вносити.

Друге. Нам тут кажуть, що немає особливого статусу Донбасу. Але ж є особливості здійснення місцевого самоврядування на тій території. Це російською: “что в лоб, что по лбу”. У них є своя міліція, суди, прокуратура, оподаткування, вони визначають свою мову, мають право на особливі економічні взаємини з сусідніми районами Російської Федерації. То, може вони посольства завтра відкриють? Це не децентралізація, не особливий порядок самоврядування, а зрада українських національних інтересів.

І ще хочу сказати. Нам кивають на Європу, кажуть, що Європа нам допомагає, за нас старається. А вона, вибачте, так само, як у 1939 році Чехословаччину, продає і здає нас. Їхнє диктування щодо того, яка в нас має бути Конституція, та ще й захоплення таким приниженням є приниженням гідності української

нації. Хочеш — не хочеш, а процитуеш Леніна, який у 1903 році в статті пам'яті барона Гайдена сказав, що раб, який не усвідомлює свого рабського стану — це просто раб, раб, який усвідомлює свій рабський стан і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова Олега Березюка, фракція "Самопоміч".
Будь ласка, з місця.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. З трибуни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З місця (*Шум у залі*). Головуючий вам надає слово з місця. Не зривайте, будь ласка, засідання. Я прошу зайняти свої місця.

Олегу Романовичу, будь ласка, з місця.

Увімкніть мікрофон Олега Березюка (*Шум у залі*).

Олегу Романовичу, займіть своє місце (*Шум в залі*).

Добре, пропустіть його до трибуни. Будь ласка, три хвилини.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Такого гвалтування Конституції України ще не було в цьому залі. Мир і тільки мир з сильним державним управлінням, з сильною економікою, з сильною волею народу! В жодному разі зради національних інтересів та Конституції!

"Мінськ-1" і "Мінськ-2" мали б бути інструментами миру, а стали інструментами смерті. Подивіться на кардіограму цієї смерті (на табло графік кількості загиблих бійців). Вбивства до і вбивства після, вбивства до і вбивства після. Так тренують собак Павлова, але так не мають тренувати український парламент і український народ!

Сила управління державою, сила управління селами і містами є силою держави. І тому(!) введення префектів, які знущатимуться над самоуправлінням, є знищенням Української держави (*Оплески*).

Шановні колеги, ви, вірніше, багато із вас, зневажають пророка України, Шевченка, і називають його вірші віршиками. Нині в пошані французи — Жан-Жак Руссо. Друзі, узурпатори вибирають часи смуту, щоб, користуючись панікою в суспільстві, провести руйнівні закони, які народ ніколи не прийняв би у спокійному стані. Вибір моменту для зміни Конституції є однією із найяскравіших ознак, за якою можна відрізнити роботу законодавця від роботи тирана. Жан-Жак Руссо — законодавець конституційного процесу у світі.

Закінчити свій виступ хочу словами нашого пророка: “Доборолась Україна до самого краю”. Наше завдання — зберегти і розвинути нашу країну.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Я прошу надати одну хвилину народному депутату Шухевичу для завершення свого виступу. Будь ласка.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Скажу коротко. Дивлячись на те, як Європа, гвалтуючи, змушує український народ прийняти нову Конституцію, оці зміни до неї, особливо щодо Донбасу, в угоду Путіну, а ми захоплюємося тим, що Європа нам допомагає, хотілося б процитувати Леніна, який у 1903 році в статті пам’яті барона Гайдена написав (цитуватиму мовою оригіналу): “Раб, не осознающий своего рабства — просто раб. Раб, осознающий свое рабское состояние и борющийся с ним — это революционер. Раб, осознающий свое рабское состояние и восхищающийся благостью своего господина — холоп и хам” (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Анатолійович Бойко, фракція “Опозиційний блок”. Будь ласка. Потім — Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція “Батьківщина”.

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Опозиційний блок”). Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Наша фракція підтримуватиме внесений законопроект, тому що вважає, що його норми відкривають шлях для мирного врегулювання ситуації на Донбасі. А це те, чого чекає від нас весь народ України. Чекаємо, що наступним кроком буде прийняття тих законів, які відображені в Мінських угодах і які законодавчо закріплять шлях України до дипломатичного вирішення військового конфлікту. Ми будемо голосувати за мир у країні і її розвиток.

Дякую за увагу (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина”). Фракція “Батьківщина”. Шановні друзі! Сьогодні хочуть розпочати процес змін до Конституції. Україна дійсно має прекрасні взірці своєї роботи над такими документами: підписання Конституції Пилипа Орлика, опрацювання документів, прийнятих у перші роки незалежності України, прийняття Конституції України. Ми маємо прекрасні традиції. Але те, що сьогодні ми бачимо в цьому залі і суспільстві, не об’єднує нас у конституційному процесі, натхненні і вірі у свою країну, в правильних і позитивних змінах. Конституція,

яка має прийматися в повному консенсусі всієї нації і еліт, приймається в повному розбраті (*Оплески*).

Розбрат у Верховній Раді: люди, які стояли на Майдані, кричать в очі один одному “ганьба”, моральні авторитети нації напередодні сьогоднішнього засідання говорять про те, що це є зрадою України. Розбрат і в Конституційному Суді: ті судді, які надавали диктаторські повноваження Януковичу, підтримали ці зміни, а ті, які є совістю Конституційного Суду, написали окрему думку, яку нам сьогодні не роздали навіть у залі. На таких розбратах не будуються реформи, не відбувається становлення, розвитку і розквіту держави.

Нам кажуть, що це є дорога до миру. Ми всі хочемо миру більше, ніж збереження свого власного життя. Та, чи є це дорогою до миру? Після прийняття в цьому залі закону про особливий статус Донецької та Луганської областей, прийняття якого не підтримала фракція “Батьківщина”, — “Іловайський котел”, знищення кращих людей України, нашої еліти. “Мінськ-2” — Дебальцеве. Нам казали: направите проект змін до Конституції в Конституційний Суд, отримаєте очікуваний і омріяний мир. Але після того, як ми це зробили, Міністерство оборони України і ОБСЄ заявляють про найагресивніші дії відтоді, коли почалася війна. Якщо ми делеговані нацією захищати країну, мусимо визнати, що це, на жаль, не є дорогою до миру, до децентралізації. Це діаметрально інший процес, який вводить нас в оману, примушує втратити території.

У когось є сумніви щодо домовленостей з Росією в геополітичних кулуарах про прийняття цих змін до Конституції? Немає. Але подивіться, як публічно Росія заявляє про незгоду щодо цього прийняття, знаючи, що нас дотиснуть це зробити. Це означає, що нас захоплюють шматками, наше тіло рвуть на шматки. Путіну не потрібен Донбас, йому потрібна війна в Україні, дестабілізація в нашій країні.

Нам кажуть, що після нашого неголосування ЄС і Сполучені Штати якось не так на нас дивитимуться. Нехай вони рахують у своїх нейтральних водах російські підводні човни, а також безпілотні літаки та винищувачі. Нехай захищають себе разом з Україною.

Тому сьогодні наше завдання — голосувати проти, з тим щоб спрямувати мирні переговори на правильний шлях, який веде до миру, а не до ілюзії миру. Ми як державні люди мусимо йти не шляхом кон'юнктури, а шляхом збереження національних інтересів в Україні, встановлення миру, припинення війни. Я переконана, що фракція “Батьківщина”, проголосувавши сьогодні проти, вчинить правильно, розпочавши тим самим новий, праведний, ефективний, чесний процес переговорів щодо змін до Конституції, який приведе до миру.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Бондар, група “Партія “Відродження”.
Будь ласка, три хвилини.

БОНДАР В.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одно-мандатний виборчий округ №191, Хмельницька область, самовисуванець)*. Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги! Безумовно, в Україні сьогодні немає людини, яка не мріє про мир. Група “Партія “Відродження” підтримує цю тезу, про що говорить з самого початку. Багато ведеться розмов щодо децентралізації. Рік ми говоримо про входження в цей процес. Неодноразово з цієї трибуни я, інші народні депутати з групи “Партія “Відродження”, в областях представники нашої партії виступали щодо впровадження децентралізації, передачі на місця реальних повноважень, реальної влади, реальних бюджетів. Ми говоримо про те, що процес децентралізації потрібно розпочинати. Але в нас є зауваження щодо форми децентралізації. Ми хочемо, щоб ці зміни

реально передали повноваження на місця, створили баланс влади. Префекти не повинні бути наділені царськими повноваженнями — робиш, що хочеш, нікому не підзвітний, нікому не підлеглий. Тому ми будемо уважно вивчати ці зміни в процесі децентралізації (*У залі скандують: “Ганьба!”*). Не можна з кондачка, дуже швидко, в угоду сьогоднішнім політичним амбіціям приймати невиважені і необґрунтовані рішення.

Тому на засіданні групи ми прийняли рішення про запровадження вільного голосування всередині фракції. Тобто кожен сам має визначатися щодо долі країни, за якою Конституцією ця країна житиме, як формуватимуться відносини місцевої влади з місцевими громадами, Президентом України, Верховною Радою. Ми є партією, яка завжди виступає за те, щоб на місцях було максимум повноважень. Ми це ще раз підтверджуємо і говоримо про те, що впроваджувати децентралізацію треба, але добре подумавши. Це перше.

Друге. Чому в змінах щодо децентралізації прописано, що це впроваджуватиметься через два роки? Децентралізація потрібна сьогодні, немає часу відкладати передачу повноважень на два роки. Про це говориться і нічого не робиться. Ми вимагаємо, щоб представників нашої групи залучили до процесу удосконалення проекту змін до Конституції з тим, щоб відбувався реальний процес передачі повноважень на місця, щоб місцеве самоврядування реально отримало максимум фінансів і право на самовизначення своїх реальних можливостей. Лише в такому разі ми готові голосувати. Просимо підтримати нашу позицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*У залі скандують: “Ганьба!”*).

Від депутатської групи “Воля народу” є бажаючі виступити?

Андрій Леонідович Деркач. Будь ласка, з місця.

Колеги, дайте людям висловитися. Коли виступали представники вашої фракції, хтось кричав “ганьба”?

ДЕРКАЧ А.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №159, Сумська область, самовисуванець). Уважаемые коллеги! Уважаемый Владимир Борисович! Прежде всего я хотел бы выразить вам, Владимир Борисович, свое возмущение относительно непосредственно вашего отсутствия на похоронах нашего коллеги по фракции Игоря Еремеева. Хочу поблагодарить руководителей фракций: Радикальной партии, “Блок Юлии Тимошенко”, “Блок Петра Порошенко” за то, что отправили народных депутатов, представителей фракций, проводить в последний путь нашего коллегу. Впервые в истории Украины спикер Верховной Рады отсутствовал на похоронах народного депутата. Я не знаю, какие у вас были дела, объясните нашей группе.

Относительно децентрализации и шумного пиара вокруг нее. То, что предлагается, по сути, ничего общего с децентрализацией не имеет. Остаются руководители экологической инспекции, правоохранительных органов, вводится должность префекта, который будет исполнять функции смотрящего. Но при всем при этом, это лучше, чем та система, которая существует сегодня (*У залі скандують: “Ганьба!”*).

Кроме всего прочего, хотели бы обратить внимание на те процессы, которые происходят в областных советах по так называемому укрупнению громад. Это можно назвать безденежьем — к одному нулевому бюджету плюсуется второй нулевой бюджет. И мы пытаемся дальше организовывать процесс проведения реформ в стране?!

В этот раз мы поддержим проект внесения изменений в Конституцию. Но хотели бы обратить внимание, что вы как спикер парламента заняли позицию спикера коалиции, собираете на заседание исключительно руководителей коалиции, деятельность которых мы видим воочию в действиях, происходящих сзади вас.

Спасибо за внимание.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції “Народний фронт” виступає голова фракції Максим Юрійович Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одно-мандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія “Народний фронт”). Доброго дня, шановні колеги! Ми бачимо, яка спекотна дискусія ведеться в залі. Проте хотів би звернутися до своїх колег по коаліції. Коли ми підписували Коаліційну угоду, там було прописано, що головною реформою є децентралізація влади (У залі скандують: “Ганьба!”). Тому позиція фракції “Народний фронт”: підтримати даний проект змін у першому читанні, відповідно до норм якого розпочинається процес децентралізації. Ми бачимо, що бюджетна децентралізація вже працює — під час виконання місцевих бюджетів понад 40 відсотків. Тому треба впроваджувати й адміністративну децентралізацію.

Для прийняття проекту змін у першому читанні потрібно 226 голосів, для прийняття змін до Конституції у цілому — 300. А 300 голосів у цьому залі буде після того, як ми приймемо необхідні законопроекти щодо префектів, місцевих органів виконавчої влади та нову редакцію Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, які підтверджуватимуть цю децентралізацію. Це перше.

Друге. Чому ми підтримуємо проект цих змін? А тому, що це дасть можливість нашим західним партнерам тиснути на Росію, щоб вона виконала три базові вимоги Мінських угод: припинення вогню; відведення всіх збройних сил Російської Федерації з території України; відновлення кордону з Україною. Лише після цього Мінські угоди запрацюють. Ми за мир на Донбасі!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова голову фракції “Блок Петра Порошенка” Юрія Віталійовича Луценка. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія “Блок Петра Порошенка”). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Оксана Забужко колись мудро сказала: “Багато членів нашого суспільства все ще хворі на спинно-мозковий більшовизм”. Бажання заглушити чужу точку зору, бажання не дати висловитися є проявом такого “більшовизму”, прикритого патріотичним “хакі”.

По суті децентралізація є головною вимогою Майдану. Усі ми там стояли не за зміну Президента, Верховної Ради, а за зміну системи влади, за передачу повноважень, коштів, права обирати місцевим громадам своїх керівників.

Сьогодні наша фракція голосуватиме за, бо це, нарешті, скасовує Українську Радянську Соціалістичну Республіку, коли один “вождь” з Києва призначав керівників і розподіляв кошти між областями. Ми маємо поховати труп УРСР, незважаючи на гвалт нерозумних колег, які стоять у мене за спиною, що захищають його.

Кажуть, префекти — це диктатура. Ні, колеги. Децентралізація без префектів — це сепаратизм. Тому префекти слідкуватимуть за законністю рішень місцевих рад, добиватимуться того, щоб такі рішення відповідали українським національним інтересам і Конституції. Не Президент розпускатиме місцеві ради, а Конституційний Суд і Верховна Рада за поданням префекта мають право це робити. Така процедура є набагато демократичнішою, ніж та, яка наразі існує.

Тих, хто говорить про зраду Конституції, кличуть на її захист, прошу взяти текст Конституції, відкрити статтю 94. Сьогоднішня Конституція дозволяє простою більшістю в 226 голосів встановлювати спеціальний статус для всіх міст України. Тоді з чим ми

боремося, що захищаємо? Можливість зробити всю Україну сепаратистською, розділити її на князівства? Проти яких лінів ви боретесь, колеги? Захищати ці положення чинної Конституції, означає захищати дорогу “параду суверенітетів”, якою, на жаль, рухається Запоріжжя. Такі процеси треба припинити, скасувати таку норму, проголосувавши сьогодні за проект змін до Конституції (*Шум у залі*).

Кажуть, не можна голосувати за Конституцію під час війни. Це кажуть ті, хто не вміє читати і думати. У запропонованому документі чітко записано: зміни до Конституції набудуть чинності через два роки. Це означає, що сьогодні ми готуємо нову країну, яка житиме за новими правилами, встановленими Майданом.

Коли в нас почалася війна, я в коментарях на телебаченні казав, що маємо дуже схожу ситуацію, в якій колись опинилася Хорватія. Хорватська Республіка стояла голіруч, як і наші герої, проти озброєної до зубів югославської армії. Вона змушена була піти на особливий статус Сербської країни, голосуючи за особливий статус цього сепаратистського анклаву 20 разів. І все це для того, щоб встало сонце, і одного дня переможна армія звільнила всю країну. Це сонце зійде й для нас, якщо ми будемо не хуторянами.

Ті, хто закликає сьогодні не підтримувати Мінських угод, має відповісти на просте запитання: ми можемо самостійно вистояти проти Москви? Ні. Хтось знає кращих союзників, ніж США і ЄС? Ні. Тому треба підтримувати міжнародну антипутінську коаліцію, голосуючи за зміну системи влади і збереження світового фронту захисту України. І ми це зробимо, незважаючи на лаяння і дурість тих, хто на місцевих виборах хоче взяти 10 зайвих посад міських голів, “просравши” країну. Цього не буде! Парламент має розумну більшість. Голосуємо за!

Слава Україні (*Оплески*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати! Ми вислухали виступи від фракцій українського парламенту, почули абсолютно чітку позицію кожної із них. Гадаю, всі мають бути в рівних умовах.

Колеги, складається враження, що проект змін до Конституції, запропонованих Президентом, щодо яких отримали схвалення фахівців конституційного права, позитивний висновок Венеціанської комісії, найавторитетнішого органу Ради Європи, — це один документ. А деякі промовці у своїх виступах з цієї трибуни казали про зовсім інший документ, про те, що це не децентралізація, що це якийсь особливий статус. Не знаю хто і про що казав, але я попередні вісім років свого життя був Вінницьким міським головою. Я є представником місцевого самоврядування у своєму серці і у своєму розумі. Я знаю, що таке децентралізація і що таке центральна влада за всіх президентів, прем'єрів, міністрів, які хотіли панувати на нашій українській землі. Я переконаний в тому, що настав той час, коли повноцінна влада місцевого самоврядування повністю належатиме органам місцевого самоврядування. Коли кожна громада матиме свої податки, свої повноваження, будуть ліквідовані різні інспекції, які є паразитами на тлі українського суспільства і економіки. Це і є основою децентралізації.

Проект змін до Конституції, який ми зараз розглядаємо в першому читанні, і є саме тим фундаментом, на якому буде побудовано справжню європейську, унітарну, суверенну країну. Я ніколи в житті не дозволив би собі проголосувати за якийсь особливий статус будь-кого. Усе, що ми зараз почули щодо статусу, інших питань, які є надзвичайно важливими, на жаль, не відповідає дійсності.

Я хочу ще раз сказати, що за кожну реформу, за кожне право людини треба боротися. Я переконаний, що ми поборемо це, збудуємо справжню країну, зруйнуємо олігархічний клан, створений за 24 роки. Ми все зробимо для того, щоб в Україні головним був громадянин України, а не олігарх або хтось інший.

Хочу звернутися до тих присутніх народних депутатів, які тут вже 10, 15, 20 років. На ваших очах створювалась узурпація влади. Ця реформа — це справжня деузурпація, деолігархізація, це розвиток громад в Україні, це внесок у розвиток кожної людини, в її освіту, охорону здоров'я, це створення робочих місць, пристойні заробітні плати, це нормальні роботи, безпека та багато інших речей.

А тепер щодо миру. Ми всі хочемо миру. Я вірю в те, що Україна буде незалежною, суверенною, територіально цілісною державою. Ми маємо це зробити! Усе інше — нісенітниця, те, що не відповідає дійсності.

Шановні колеги, відповідно до статті 155 Конституції України, частини восьмої статті 149 Закону України “Про Регламент Верховної Ради України” я поставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови “Про попереднє схвалення проекту Закону “Про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади” (№2217а/П1).

Слава Україні! Ми переможемо! Україна понад усе! (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я прошу всіх сісти на свої місця. Готові голосувати? (*Шум у залі*).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови “Про попереднє схвалення проекту Закону “Про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади” ([№2217а/П1](#)). Прошу голосувати. Жодному депутату не буде соромно за ці справжні європейські рішення.

Слава Україні!

“За” — 265.

Рішення прийнято.

Слава Україні! Це не зрада, це деолігархізація, децентралізація влади. Слава кожному, хто проголосував (*Шум у залі*).

Шановні колеги, позачергове засідання та друга сесія восьмого скликання Верховної Ради України оголошуються закритими. Завтра відбудеться відкриття третьої сесії восьмого скликання.

(Лунає Державний Гімн України).

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!